

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Arieșana”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inferior), „Bereșana”, „Berzova”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Chisețiană”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiareana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frâncetate”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișorul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”. (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noana”, „Olieana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Sălăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Tărnăveana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndeană”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

La cheștiunea economiei de oi a marginenilor.

Domnul Emanuil Comșa în „Revista Economică” și dl Dumitru Ștefan în „Neamul Românesc” au arătat primejdia, ce amenință economia de oi a marginenilor noștri, prin noua convențiune comercială, încheiată între monarhia noastră și România.

Dispoziția cea mai jignitoare sub acest raport, curmă dreptul secular al oierilor dela frontiera Transilvaniei de a-și mai ținea oi la pășune pe teritoriul României, oprește întoarcerea acasă a turmelor deja trecute și interzice, pentru viitor, trecerea la pășune dincolo.

Nu voi să repetez scrisesele domnilor amintiți. Amândoi insistă, ca corpurile legiuitoare din România să nu încuviințeze convenția.

Intrebăm însă, dacă prin neratificarea celei actuale, se va putea încheia o altă convenție mai priincioasă pentru România — în locul prim — apoi pentru oierii noștri dela graniță — în locul al doilea?

Oricine urmărește nepărtinitor politicianismul fraților de dincolo, constată cu regret frământările sterile de partid — înlăuntrul și timiditatea, servilismul desonorant — înafară. Chiar și bruma de avantagii din convenția cea nouă nu se datorește atitudinii, nici reci, nici calde, a guvernului, diplomaților și politicianilor din România, ci situației viforoase, înscenată de mica, dar energica Sârbie și începutului de deșteptare a publi-

cului român de dincolo, prin meetingurile puse la cale de domni Cuza și Iorga.¹

Cunoaștem, pe de altă parte, atitudinea hotărâtă, energetică, severă, cu care guvernul ungar cearcă se ridice barieră insurmontabilă între noi și România. Ministrul Darányi a spus-o verde, că „mai curând i-se va dărâma pe cap plafonul palatului său ministerial, decât să mai concedă trecerea oilor din România în Ungaria”.

Ei bine, cu slăbiciune și servilism din o parte cu energie și răutate din alta, omenește e exclus să se facă ceva în favorul celei dintâi.

Să lăsăm dar partidele de dincolo să se frământă mai departe și să vedem cum ne-am ajutată noi de noi, ori marginenii ei de ei.

Dl Comșa propune, ca oierii să cumpere sau să ia cu arândă, pe mulți ani, moșii întregi sau măcar întinse terenuri despădurite, din cari se pot forma fânețe și pășuni.

Evident, că propunerea e foarte nimerită și trebuie să se inactiveze pe scara cea mai întinsă. Acest lucru se va face însă nu numai la noi, ci și dincolo. La urma urmelor, ș-ar putea încheia rost destul de bun nu numai prin trecerea continuă, încolo și înapoi, a oilor, ci și prin staternicirea mai permanentă ori aici ori dincolo, de turme separate. Economia sistematică de oi e trebuincioasă și în România, unde lesne se vor afla debușeuri pentru produsele acestei economii.²

¹ Iată motivul adevărat al expulsării dlui Iorga din țările austriace, o măsură la care guvernul român sau nu îndrăznește să zică nimic sau se face direct culpabil prin nesocotirea intereselor celor mai vitale ale țării, în favorul cărora s-au pornit mișcarea domni Cuza și Iorga.

² Să nu uităm că alimentația țărânului din România e mizerabilă. Ameliorare se poate face numai prin răspândirea largă a lăptăriilor și brânzeturilor. De altminterii și carnea de oaie o consumă bucuroși poporul dela țară, iar în orașe se caută mieii.

Eventual convențiile comerciale ale României, cu monarhia noastră și cu alte state, vor înlesni exportul acelor produse.

Dar chiar rămânând la noi, nu suntem îndreptățiți să desperăm imediat, căci mai este mult de lucru. Terenuri bune de pășune se află încă destule și nu trebuie decât să le căutăm mai cu atenție pentru a le afla.

Trebuie să cugetăm numai la multele licitații, ce se țin în satele noastre. În multe părți, oamenii sunt încurcați peste măsură, fie din mânia proceselor, fie din lipsa de câștig, fie din pricina că sunt prea dese și prea amăgitoare — cărcimele. Mai pune la răvaș lăcomia sau imprudența, multor bănci — de ale noastre și mai ales streine — cari acordă împrumuturi peste împrumuturi unor țărani, cari nu știu „învârti“ banul luat cu împrumut. Cunosc zeci de țărani, bine înstăriți odinioară, dar astăzi scăpătați și corupți numai din motivul, că ajungeau prea ușor la credite, pe cari în loc să le întrebuițeze spre lucrări folositoare, le tocau în cărcime pentru „pită albă“, carne friptă, rozole și ceterași“.

Ca consecințe inevitabile, desnodământul atâtor încurcături cată se fie și licitații.

Iar de aceste licitații pot profita oierii, când ajung la vânzare locuri de pășune.

Sunt destule sate de munte, unde pământul nu are preț. Sătenii nu se prea îndeamnă la cumpărat. Alții nici așa, fiind situate cam peste îndemână satele.

Informații la timp, oierii pot lua parte la licitații — sau învol cu cei în drept înainte de ținerea lor.

Se impune deci, ca în cazuri de aceste advocacy noastre să publice anunțurile de licitație și în câte-un ziar românesc, cu toată dispoziția vitregă a legii, care nu încuviințează nici o reboificare a taxelor, dacă anunțul nu se face în ziar unguresc.

Dar și pentru orientarea oierilor în general, ar fi bine să se publice un conspect al tuturor ținuturilor locuite de Români, unde se află terenuri bune de pășune, cari s'ar putea da cu arândă pe ani mai mulți sau ar fi chiar de vânzare.

Ca început, comunic eu următoarele sate din cercul pretorial al Geoagiului:

Cib (Cseb), posta: Zalatna.

Glod (Glod) posta: Zalatna

Nădăștie (Nădasdia) posta: Zalatna.

E de dorit să urmeze și alții, ca mărginenii să aibă cât de îngrabă informații aproximative despre locurile, unde și-ar putea învârti turmele, fără să treacă granița.

Geoagiu, 29 Iunie 1909.

Gavr. Todica.

Discurs ocazional

rostit din prilejul încheierii anului școlar la seminarul „Andreian“ de prof. A. Bratu.

Exelența Voastră!

Onorat public!

Onorat corp profesoral!

Iubită tinerime școlară!

Soarele — aflându-se în pragul asfințitului cu priviri însângerate — ca un ochiu scaldat în lacrimi — își ia rămas bun și se desparte de plaiurile, pe cari le-a luminat și încălzit în cursul zilei, cu razele binefăcătoare.

Asemenea și noi — profesorii seminarului „Andreian“ — aflându-ne la sfârșitul anului școlar, cu inima înduișată privim la voi — iubiți elevi — pentru că trebuie să ne despărțim de voi, de aceia, cu cari am petrecut un an de împreună viețuire sufletească, luminându-vă și încălzindu-vă cu tot ce sufletul nostru are mai cald și mai luminos în conținutul său.

Este un vechiu și bun obicei la institutul nostru, că și acest prilej se folosește pentru a se da unele povești călăuzitoare și a se fixa unele puncte de sprijin în lupta pentru viață, în ale cărei valuri viforoase veți intra azi-mâne, ca ostași tineri, cu puține experiențe.

*

Privită în realitatea ei — lupta pentru viață este o luptă îndeosebi economică; aceasta tinde la exploatarea bogățiilor naturii, la dobândirea mijloacelor materiale absolut necesare pentru existență.

Ea pornește din cel mai covârșitor instinct al ființei omenești, din instinctul conservării proprii și a neamului din care facem parte și deci suntem nevoiți să ne luăm partea din ea unul fieștecare — neîntrerupt — și în tot cursul vieții noastre.

În desfășurarea ei dealungul veacurilor — lupta economică a devenit din ce în ce mai întezită și a luat un caracter social din ce în ce mai pronunțat — având omul a se lupta nu numai împotriva puterilor elementare ale naturii — pe cari eră greu să le supună cu puteri singuratică la îndeplinirea trebuințelor sale — ci și împotriva patimilor omenești, — cari din ciocnirea și pentru apărarea intereselor vitale — porneau în vârtej năpraznic din ce în ce mai înverșunate.

Aceasta luptă a crescut în intensitate din veac în veac și în proporție cu numărul oamenilor, cu sporirea și perfecționarea mijloacelor de exploatare și cu poftele omenești din ce în ce mai numeroase și mai nesățioase și a devenit azi cea mai crâncenă luptă, în cari popoarele nu se răboiesc cu sabia scilpitoare, cu arme zăngănitoare, ci cu o organizație economică bine întemeiată, cu știința de a exploata în măsură tot mai mare bogățiile naturii și slăbiciunile altor popoare inapoiate în aceasta direcție.

Lupta economică astăzi nu se mai dă — ca odinioară — între vecin și vecin — ci între uriașe tabere economice, între însoțiri de tot felul, între trusturi și carteluri și alte organizații social-economice din ce în ce mai extinse și mai puternice și în această învâlmășală de interese materiale „poporul care n'a putut cuceri și păstra bogăția se duce de răpă, ajunge o ceată de robi desprețuită și strivită prin munca grea și nerăsplătită“. (N. Iorga).

Bunăstarea materială — de care e legată încâtva și bunăstarea morală și deci fericirea omenească,

astăzi se cucerește prin întovărășirea forțelor, prin o muncă cu puteri unite, prin o cooperatie în toate funcțiunile economice: în producție, în distribuție, circulație și consumație.

Aceste sunt faptele vieții reale în zilele noastre pe terenul economic, aceste sunt valorile în cari se sbat popoarele; de faptele acestea trebuie să ne dăm seamă și noi și în fata lor trebuie să privim și să observăm, ceea ce e de îndeplinit la noi pentru o îmbunătățire a soartei țaranului român, de care este legată soarta noastră a tuturor.

Și avem multe de împlinit, căci poziția noastră în acest punct a rămas neîntărită.

Înfățișarea sărăcăcioasă a caselor țărănești, vitișoarele din brazdă cu coastele înșirate, de le poți număra, figura uscățivă, stoarsă de trudă a țaranului român încovoiat pe coarnea plugului, insuficiența mijloacelor necesare pentru apărarea și susținerea școalelor noastre confesionale — a celui mai puternic organ de viață în corpul unei națiuni — sunt tot atâtea icoane mohorite despre sărăcia materială a satelor noastre, icoane încadrate în negru, înaintea cărora stăm de mulțori cu inima îndurerată — ca o mamă la patul de suferință a odorului său, — icoane, cari pun pe gânduri orice suflet simțitor și îngrijorat de soarta neamului său.

În această situație cel slab exclamă: „flere possum, sed iuvare non“. Noi vom lăsa tânguirile la o parte, pe sama celor timizi și desnădăjduți și ne vom arunca în valorile luptei cu toată țaria brațelor tinere și cu toată energia sufletului oțelit de credința creștinească, de nădejdea în un viitor mai bun, pe care trebuie să-l cucerim prin vrednicia noastră.

Mai întâi de toate trebuie să cercetăm și să aflăm, cari sunt piedecile în calea progresului economic la poporul nostru, acelea piedeci să le delăturăm și apoi să încetățenim mijloacele de apărare și de cucerire pe acest teren.

Ajunși într'un sat românesc, mai ales în toial lucrului de câmp, veți rămâne uimiți în fața muncii istovitoare, ce o desfășură plugarul român, în bălăia sulitelor ascuțite ale soarelui de vară. E harnic din samă afară acest popor, dar ce folos, câtă vreme nu e stăpân pe rodul muncii sale. Poate el tot munci de cum se mijeste de ziua și până înoptează, și poate adună la curtea sa oricât de multă roadă, cu care Dumnezeu i-a binecuvântat ogoarele, dacă acel rod e merit pentru guri nesățurate, dacă acel rod este silit a-l vinde fără preț și dacă peste tot nu-și poate și nu-și știe valoriza produsele moșioarei sale.

O parte din agonisala sa, strânsă cu multă trudă, se scurge în punga cămătarilor satului, a acestor hidre sociale a timpului modern; o a doua parte alunecă în șerparul cărcimarului pentru otrava de rachiu, din care poporul nostru dela sate consumă binisor, cu vreme și fără vreme, în a sa pagubă, atât materială cât și morală; o a treia parte se varsă în hambarul morarului, în cele mai multe cazuri străin cu totul de interesele comunei pe care o exploatează cu zecuiala; o altă parte, crucer cu crucer umple lădița negustorului de neam viclean, pripășit de cine știe unde și împins numai de lăcomia după bani și iarăș alta parte își ia drumul spre încăperile de fer a cutărei bănci străine din orașul din apropiere, de unde nu mai este întoarcere; în sfârșit multe părți sunt supte de ceata negustorilor de vite, de bucate și de poame, de niște ființe parazitare, cari nu lucrează altceva, decât pân-

desc și exploatează în modul cel mai neomenos ocaziile de strămoare, în cari adeseori ajunge plugarul român.

În paguba satului sunt și arândașii de moșii, veniți din alte locuri pe câțiva ani, cu gândul de a stoarce cât numai se poate din puterea pământului, merit exclusiv pentru susținerea poporului din acel sat. În urma lor rămâne solul sleit de toată puterea producătoare, ca în urma unor lăcuste, și timp îndelungat și pe lângă multă hrană, abia se poate reculege. Norocul nostru, că de aceștia la noi nu s'au putut prăsi mulți.

Dar și unde a rămas săteanul singurul exploatare al hotarului său nu sunt stările destul de multămitoare, dupăcum s'ar aștepta. Și acest fapt se expiică prin puținele cunoștințe asupra naturii, asupra colțului de pământ de care-i este legată soarta, apoi prin felul primitiv de exploatare, prin lipsa unei cultivări mai raționale a pământului, pentru care ne lipsește învățătura și capitalul necesar.

Aceste sunt împrejurările cari cauzează în măsură mai mare starea înapoiată a țaranului român, pe terenul economic.

Dacă am face calculul venitelor ce se scurg — în urma acestor neajunsuri — zi de zi în mâni străine, ne-am putea ușor convinge, că suma aceasta de bani ar fi îndestulătoare pentru acoperirea tuturor trebuințelor mai arzătoare.

Ce să mai spunem apoi despre pagubele ce le aduce lipsa unei împărțiri a micului câștig în mod proporționat cu trebuințele de peste an, despre multele pierderi îndurate din lipsa unei prevederi și despre necumpătarea și risipa nesocotită mai ales la început, când coșul este încă plin?

În sfârșit ce bunăstare materială poate avea un sat lipsit de desăvârșire de o organizație economică bine întemeiată, o comună unde lipitorile satului își pot face mendrele în dragă voie, unde românul năcăjit e expus să ajungă la tot pasul în mreaja atâtor vânători de bani, fără inimă.

În această situație, soarta țărâniei noastre se asemănă cu aceea a unui arbore, pe trupul căruia au crescut și s'au încins de jur împrejur felurite plante parazitare, cari îi sug seva nutritoare de-agata și la tulpina căruia cresc buruieni, cari își scot hrana din solul merit pentru susținerea și dezvoltarea exclusivă a aceluia arbore.

(Se va continua.)

Școala pentru însoțiri din Darmstadt.

În zilele acestea s'a ținut, precum vestese revistele economice din Germania, examenul final la școala pentru însoțiri din Darmstadt. Este al patrulea examen la această școală, la care s'au ținut până acum 4 cursuri de câte o jumătate de an.

Au participat ca auditori persoane aplicate în serviciul însoțirilor, predându-li se instrucția în 721 de ore. Obiectele de învățământ predate și numărul orelor au fost repartizate astfel:

1. Felul și organizarea însoțirilor agricole 99 ore.
2. Cunoștințe de drept cu privire la însoțiri.
3. Conducerea afacerilor, contabilitatea și corespondența 203 ore.
4. Cunoștințe referitoare la control 38 ore.
5. Cercul de activitate al însoțirilor de credit 16 ore.

6. Cercul de afaceri al însoțirilor de conzum și valorizare 13 ore.

7. Conducerea afacerilor cu privire la însoțirile de lăptărit 31 ore.

8. Însoțirile pentru valorizarea ouălor 3 ore.

9. Cunoștințele agricole-comerciale și asupra tarifelor 36 ore.

10. Cunoștințe referitoare la mărfurile agricole 40 ore.

11. Chestii financiare și de credit 38 ore.

12. Cunoștințe generale de drept și din cercul agriculturii 69 ore.

13. Aritmetica comercială referitoare la însoțiri 34 ore.

14. Lucrări practice de birou 10 ore.

15. Cunoștințe referitoare la prosperitatea sătenilor 3 ore.

Lecțiile au fost predate numai de către funcționari superiori pe terenul economic, cu locuința în Darmstadt, oameni cu renume, cari au făcut călătorii de studii în toate statele principale ale Europei și cari și-au justificat îndeajuns destoinicia în aceasta privință atât prin lucrări practice și literare, cât și prin o activitate școlară și prin conferințe.

Dintre cei 31 de auditori 14 au fost aplicați în serviciul însoțirilor, 8 au fost comercianți, doi elevi de academie, doi privatieri. Vârsta lor a fost între 18—30 ani. Orele s'au ținut între 8—12 a. m. și 4—6 d. a. Mercuria și Sâmbăta d. a. au fost ferii.

Auditorii cursului deja la început s'au constituit într-o însoțire de păstrare și conzum și în aceasta au împreunat instrucția teoretică cu practica. Au ținut numeroase ședințe de direcțiune și ale comitetului de supraveghiere, cum și adunări generale și în aceste s'au tratat cele mai diferite chestiuni pe lângă controlul profesorilor. Însoțirea auditorilor în timp de 5 luni a avut o circulație de 28,000 mărci și un venit de 210 mărci, a căruia distribuire a dat prilej la nouă discuții din multe puncte de vedere.

Față de cursurile anterioare programul cursului de față a fost amplificat cu: cunoștința mărfurilor agricole și aritmetica comercială pentru însoțiri.

Absolvenții toți au primit posturi.

Direcțiunea cursului, în darea sa de samă, a accentuat îndeosebi momentul că însoțirile nu pun îndeajuns pond pe împrejurarea ca conducătorii lor să fie oameni de specialitate, ci se îndestulează cu diletanți cari adesea plătesc prea scump, împreună cu membrii însoțirii, experiențele lor. Stăruie deci ca fiecare comună să se îngrijească a angaja un conducător calificat. Numai așa se va putea obține unitatea dorită și un progres armonios, pentru că numai un cor instruit împreună poate să dea un concert frumos.

*

E bine că și la noi se pune la cale, așa cum se poate, un curs pentru funcționarii de bancă. Măcar de s'ar trata în acest curs câte ceva și referitor la însoțiri; iar pe urma lui să ajungem și la un *curs special pentru conducătorii însoțirilor*.

Jurisdicțiune.

Decisiuni curiale.

Restituirea vărsămintelor făcute asupra acției. Dacă societatea pe acții s'a înființat cu desconsiderarea unuia dintre subscritorii acțiilor, atunci ea este obligată a restitui subscritorului cele 10% plătite cu ocazia semnării acțiilor.

(Curia reg. sub Nr. 74/909 dela 28 April a. c.)

Domicilierea ulterioară a cambiei. Autorizarea privitoare la domicilierea ulterioară a cambiei dată de emitent după acceptarea cambiei nu obligă pe acceptant.

(Curia reg. sub Nr. 732/908 dela 3 Martie 1909).

Din faptul, că dobânzile după cambiile anterioare s'au plătit la institutul de bani indicat ca domiciliat, nu urmează că există o stipulațiune cu privire la domicilierea ulterioară cambiilor.

(Curia reg. sub Nr. 52/908 dela 4 Martie 1909).

Cele cunoaște praxa observată la institutul escomptator privitoare la domicilierea cambiilor, acela nu poate validă cu succes excepția domicilierei ulterioare.

(Curia reg. sub Nr. 759/908 dela 18 Februarie 1909).

Amortizarea pierderilor de curs. — Tantiema direcțiunii. Dacă pierderea de curs, conform statutelor, este a se amortiza din fondul de rezervă creat spre acest scop, atunci pierderile avute la efecte nu se pot amortiza din venitul anului. — Profitul transpus din anul precedent nu este un venit, după care membrilor din direcțiune le compete tantiemă.

(Curia reg. sub Nr. 129/909 dela 4 Maiu a. c.)

Natura libelelor de depunere. Libelele de depuneri ale casselor de păstrare se pot considera numai în cazul acela ca hârtii la portor, dacă institutul emitent, conform statutelor sale, este obligat a plăti suma depusă prezentatorului libelului.

(Curia reg. sub Nr. 92/909 dela 27 Aprilie a. c.)

Indicarea scadenței în schimb. Scadența cambiei este indicată conform legii, dacă pe lângă ziua de scadență calculată după calendarul nou, mai este indicată și ziua corăspunzătoare calculată după calendarul vechi.

(Curia reg. sub Nr. 818/908)

Rectificarea ordinului din schimb. Poseorul cambiei este îndreptățit a rectifica greșala, ce obține în ordinul din schimb.

(Curia reg. sub Nr. 106/909).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 8 Iulie 1909.

Cererea de ultimo mai ales în Berlin a fost foarte mare, așa că Banca imperială germană a ajuns dela 286.5 milioane M. bilete libere de dare cu 307.8 milioane M. bilete sub dare. Dar deja în zilele prime din luna curentă piața financiară internațională a reîntrat în situația normală, care se caracterizează prin

abundantă de numărare și cerere mică. Discontul privat a scăzut în London la $1\frac{5}{16}\%$, în Paris la $1\frac{1}{4}\%$ și în Berlin la $2\frac{1}{4}\%$.

Sumarul Băncii Austro-Ungare din 30 Iunie arată o scădere a biletelor libere de dare dela 300·3 milioane K la 124·7 milioane K și a stockului metalic cu 8·2 milioane K. Indată după ultimo cererea a scăzut la minim, astfel discontul privat s'a redus până la $2\frac{9}{16}\%$. Targul efectelor s'a ridicat puțin atât în Viena, cât și în Berlin. E generală părerea, că scăzând discontul privat, băncile private nu vor mai putea susține etalonul actual pentru depuneri. Deci interesul publicului va trebui să se îndrepte mai mult spre plasări în efecte.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

Din raportul ministrului de agricultură dela 30 Iunie crt. asupra situațiunii agricole prezentăm și noi următoarele date:

Secerișul, întârziat cu 8—10 zile din cauza timpului anormal, ar putea să aibă drept urmare și pe mai departe o reducere a recoltei. Agricultorii doresc în genere timp bun, uscat, pentru că ploile cele multe împiedecă lucrările în câmp, indeosebi secerișul. Rapița e deja recoltată, săcara și grâul din locurile nisipoase se seceră și ele, însă ploile împiedecă continuarea seceratului lor. Formarea ruginei este ajutată prin ploile cele multe. Ea a cuprins parțial nu numai foile ei și spicul. Dacă secerișul nu va fi pe viitor împiedecat prin ploi, recolta grâului are să reușească satisfăcător în privința calitativă, pentru că spicele sunt grele și boabele frumoase. Sămănăturile de toamnă s'au ameliorat încâtva în privința cuantitativă, așa că parțial se așteaptă o recoltă mijlocie și bună-mijlocie, în genere însă recolta abia va fi mijlocie. Săcara și indoiturile s'au ameliorat în mod însemnat și promit o recoltă mai bună decât grâul, despre care se anunță din multe părți că e căzut și că multe spice sunt defectuoase. Orzul de toamnă și rapița promit recoltă mijlocie. Prospectivele sămănăturilor de primăvară sunt diferite, pentru că se aud multe plângeri asupra ruginei și că ele sunt cazute. Ovăsul supoartă mai bine timpul umed.

Prospectele recoltei cerealelor la această dată sunt următoarele:

	Teritoriul sămănat în jug. cat.	Recolta pe jug. cat. în măși m.	Recolta totală în măși metr.	Recolta an. 1908 în măși metrice
Grâu	5.731,624	5·96	34.198,500	41.423,229
Săcară	1.860,475	6·18	11.508,100	12.190,421
Orz	2.001,593	7·09	14.182,800	12.263,031
Ovăș	1.919,619	6·58	12.639,100	10.184,926

Rapița. Recoltatul și treeratul s'a făcut. Recolta este slab-mijlocie, calitatea însă bună.

Cururuzul. Ploile au favorizat bine dezvoltarea. Sămănăturile sunt frumoase și promit recoltă bună, dar e trebuință acum să înceteze ploile. Săpatul s'a făcut.

Cartofii timpurii s'au copt. Asupra cartofilor de toamnă, ploaia a avut o influință foarte bună; ei sunt frumoși.

Cânepa e deasă, deși nu pretutindeni înaltă. Pe alocurea grindina i-a cauzat stricăciuni.

Hemeiul. Prospectivele recoltei sunt bunișoare. *Tutunului* i-a folosit mult ploile, răsaturile s'au dezvoltat frumos.

Napii. Timpul a favorizat bine creșterea; napii sunt deși și frumoși.

Plantele de nutreț. Recolta de până acum este bună; pe viitor dau speranțe și mai bune.

Livezile au dat recoltă, parte slabă parte mijlocie, și nici calitatea nu a isbutit pretutindeni bine din cauza multelor ploi ce au dat în timpul cositului și uscării fânului.

Pășunea, în urma ploilor, s'a ameliorat în partea cea mai mare a țării și vitele au hrană din destul.

Viile. Este foarte de dorit timp frumos, pentru că ploile și grindina au făcut multe stricăciuni. Se semnaleză multe plângeri referitor la sporirea peronosporii.

Pomii. Recoltă satisfăcătoare au dat cireșii și vișinii, parțial vor da și persecii. Merii, perii și nucii vor da recoltă satisfăcătoare numai în puține locuri, pe când prunii nu vor da aproape nici o recoltă.

În *România.* Treeratul rapiței s'a făcut în toată țara. Recolta a fost în genere satisfăcătoare și a dat circa 14 hectolitre la hectar. Calitatea ei este bună. Seceratul grâului s'a început aproape în întreagă țara. Mai în toată partea țării de peste Olt, cum și în județele (districtele) Teleorman și Olt, recolta este bună, în parte foarte bună și dă în termen mediu 16—20 hectolitre la hectar. În o parte a județelor Brăila, Galați și Călărași recolta este submijlocie, însă nu așa de rea precum eră teama. În celelalte regiuni ale țării recolta grâului va da circa 14 hectolitre la hectar, ceea ce se poate caracteriza drept o recoltă mijlocie. *Porumbul* stă foarte bine în părțile de sus ale Moldovei, în județele de peste Olt, cum și în județele Brăila și Călărași. În celelalte părți ale țării el este frumos. *Păstăioasele,* ale căror recoltă rar isbutește bine, în acest an vor da o producțiune excelentă.

CRONICA.

Rugare către abonenții noștri. Rugăm pe on. noștri abonenți restanțieri să binevoiască a-și plăti abonamentul, folosindu-se în acest scop de ceul acclus de noi la un număr anterior al revistei noastre.

Examenul de maturitate la școala comercială română din Brașov. Mercuri, la 17 Iunie v. s'a terminat examenul oral de maturitate la școala comercială superioară română din Brașov, ținut sub prezidiul dlui protopop V. Voina, ca comisar consistorial, și în prezența dlor N. Putnoky, director gimnazial, ca reprezentant al ministrului de culte și instrucțiune, și a dlui W. Paul, președintele camerei comerciale din loc, ca reprezentant al ministrului de comerț. La acest examen au fost admiși 25 elevi, cari au obținut următorul rezultat: I. Meșotă, matur cu foarte bine; Alex. Băncilă, Is. Candel, Fil. Ionescu, Lucia Lepa și Emil Orzescu, maturi cu bine; Șt. Boroș, Emil Coltofeanu, I. Comșa, I. Conciatu, Aurel Feneșanu, Val. Herlea, Enea Hocman, Enea Medean, G. Popica, D. Rădac, Ios. Sărbu, Gh. Stănescu, Șt. Stinghe și Dan Voina, maturi cu suficient, iară 2 elevi vor emendă în Septemvrie calculul din câte un studiu și 3 din câte 2 studii.

D-șoara *Lucia Lepa* este fiica dlui Petru Lepa, conducătorul soc. comerciale „*Severineana*” din Caransebeș și cea dintâi româncă, care a făcut maturitatea la școala noastră comercială.

Primirea în școlile de viieri. În zilele acestea au apărut condițiile de concurs pentru primirea elevilor în școlile de viieri din *Bihardószeg* (Dioság), *Eger*, *Aiud* și *Pojon* pe anul 1909/10. Se primesc tineri, cari au implinit 16 ani, au absolvat cu succes cel puțin școala poporală, sunt viguroși, sănătoși și au învoirea părinților sau tutorilor pentru a absolvă neîmpiedecați școala. Elevii admiși primesc în școală locuința și întreținerea. Taxa anuală este K 280. Elevii săraci se scutesc de tot sau de o parte a taxelor. Petițiile trebuie adresate până la 15 August a. c. ministrului, dar trimise la direcțiunea școlii în care elevii doresc a fi primiți. Cursurile se încep la 1 Octomvrie a. c. și durează la școlile din *Bihardószeg*, *Eger* și *Pojon* câte 2 ani, iar în *Aiud* 3 ani. După absolvarea cursurilor elevii se provăd cu certificate.

Organizarea funcționarilor dela băncile slovacști. În zilele de 19 și 20 l. tr. funcționarii băncilor slovacști au ținut o adunare în *Vágujhely*, în care s'au ocupat cu chestia organizării și pensiunii lor. Alt obiect al adunării a fost — cum scriu ziarele din capitală — propunerea de a se conferi un premiu pentru scrierea unor foi volante, în scop de a face propagandă, ca poporul slovac să-și depună economiile exclusiv la băncile slovacști, la cari are azi depus abia 40 mil. din cele K 200 mil. depuneri de câte dispune și are așezate la bănci străine.

Curs de vară pentru funcționarii de bancă arangiază și în anul acesta „*Reun. funcționarilor de bancă transdanubieni*” cu sediul în *Kaposvár*. Cursul se va ține, ca și cel precedent în *Keszthely* lângă lacul *Balaton*, dela 19 crt. până la 7 August a. c.

Oficiu postal periodic. Stațiunea balneară *Stána de vale* (*Biharfüred*, com. *Bihor*) a fost înzestrată pe timpul sezonului de băi, dela 1 Iulie până la 31 August a. c. cu oficiu postal.

Agenturi postale noue s'au deschis la 1 Iulie a. c. în comuna *Gyümölcsénes* (*Giumelciș*, com. *Sălăgiu*) de care se țin comunele *Giumelciș*, *Iaz*, *Magyarpatar*, *Subcetate* (*Váralja*) și pusele *Hollópatak* și *Korbuly*; în *Nagyszokond* (*Socond*, com. *Sălăgiu*), de care se țin comuna *Stána*, (*Felsőboldad*) și pusele *Gilvaci*, (*Gilvács*) și *Huta*; apoi *Socánzel* (*Kisszokond*) *Cuța* (*Lophány*), *Socond* și *Hodișa* (*Oláhhodos*) și pusele.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„*Vlădeasa*” în *B.-Huedin*. Inregistrat dreptul de firmare al membrului din direcțiune *Ioan Martin* inregistrat deja în aceasta calitate.

Firme insolvente.

Kohn Lázár, comerciant în *Alba-Iulia*.

Klein Izsák, comerciant în *Cluj*.

Kuchar Gustav, comerciant în *Mediaș*.

Elges W. Fritz, fabrică de mobile în *Sibiu*.

Moskovits Izidor, comerciant în *Cluj*.

Altmann József, comerciant în *Nădlac*.

Firme falite.

Keresztési Károly jun., croitor în *Reghinul-săsesc*, tribunalul în *Marosvásárhely*, anunțarea pretensiunilor până la 22 Septemvrie, lichidarea în 18 Octomvrie și alegerea comitetului în 20 Octomvrie a. c.

Brauch Lajos, comerciant în *Timișoara*, tribunalul în *Timișoara*, anunțarea pretensiunilor până la 31 Iulie, lichidarea în 31 August și alegerea comitetului în 3 Septemvrie a. c.

Hirsch Samu, comerciant în *Hațeg*, tribunalul în *Deva*, însinuarea pretensiunilor până la 25 August, lichidarea în 7 Septemvrie, alegerea comitetului în 9 Septemvrie a. c.

Haas József, comerciant în *Brașov*, tribunalul în *Brașov*, anunțarea pretensiunilor până la 13 August, lichidarea la 16 August și alegerea comitetului la 19 August a. c.

Haas & Schneider, comercianți în *Sighetul-Marmației* (proprietari *Haas József* în *Brașov* și *Schneider Berthold* în *Sighetul-Marmației*), tribunalul în *M.-Sziget*, anunțarea pretensiunilor până la 14 Iulie, lichidarea în 21 Iulie și alegerea comitetului în 28 Iulie a. c.

Schön Mór în *Sătmar*, tribunalul în *Sătmar*, anunțarea pretensiunilor până la 26 Iulie, lichidarea în 23 August și alegerea comitetului la 30 August a. c.

Schwartz Mór în *Șimleu*, tribunalul în *Zilah*, anunțarea pretensiunilor până la 5 August, lichidarea în 17 August și alegerea comitetului în 17 August a. c.

Sumar.

La chestiunile economice de oi a mărginenilor. — Discurs ocazional rostit din prilejul încheierii anului școlar la seminarul „*Andreian*” de prof. *A. Bratu*. — Școala pentru însoțiri din *Darmstadt*. — Jurisdicțiune: *Decisuni curiale*: Restituirea vărsămintelor făcute asupra acției, Domiciliarea ulterioară a cambiei, Amortizarea perderilor de curs. — Tantiema direcțiunii, Natura libelelor de depunere, Indicarea scadenței în cambie, Rectificarea ordinului din cambie. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Rugare către abonenții noștri, Examenul de maturitate la școala comercială română din *Brașov*, Primirea în școlile de vieri, Organizarea funcționarilor dela băncile slovacști, Curs de vară pentru funcționarii de bancă, Oficiu postal periodic, Agenturi postale noue. — Din registrul firmelor. — Firme falite, Firme insolvente.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 7 Iulie 1909.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	114—	114-15
4	" " Cor. . . . . " " "	93-40	93-55
3 1/2	" " " " " " " "	82-90	82-75
8—	Impr. cu premii à 100 fl.	202-50	204—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	146-75	147—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	79-20	79—
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	99-75	100—
4	" rurale ungare . . . . . " " "	94-10	93-75
4	" " croato-slav. . . . . " " "	95-35	95—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	96-45	96-50
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	96-40	96-50
4-2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	99-50	99-25
4-2	" " argint April-Oct. " " "	99-50	99-25
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	164-75	164—
4	" " 1860 à fl. 100—	223-25	225—
—	" " 1864 à fl. 100—	297-50	296—
4	Renta austr. aur., ... scut. de dare	117-70	118—
4	" " Cor. . . . . " " " "	96-40	96-50
3 1/2	" " de invest. " " " "	85-85	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91-80	92-25
5	" " Viena	102-90	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	123-60	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	97-75	97-75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	96-30	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99-25	99-25
4	" " " " 50 ani în coroane	99-25	99-30
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	100-25	100-25
4	" " " " în cor.	93-75	93-75
4 1/2	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	104—	104-50
4	" " " " repl. 60 ani	93-50	93-50
4	Scris. fone. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93-75	93-75
4	Obl. com. " " " " în cor.	93-50	92-50
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	105—
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	94-25	93-65
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100-25	100-25
4	" " " " " " " "	93-75	93-75
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	98—
5	" " " " " " " "	—	101—
4 1/2	" " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu, ...	100-25	100-21
4	" " " " " " " "	93—	93—
4 1/2	" " " " " " " "	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, ...	100-25	100-25
4	" " " " " " " "	93-50	93-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1880 à fl. 100	282-50	—
4	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1889 à fl. 100	272-75	—
3	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	245-50	247—
2	" " " " sârbesc à frs 100—	99-50	103—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	270-50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	23-20	23-25
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	508—	510—
—	Buda, comuna à fl. 40—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40—	223—	212—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	56-25	55-50
—	" " " ungară, à fl. 5—	33-75	34—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	523—	531—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8-50
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	14-50
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-38	11-43
—	20 franci aur	19-05	19-08
—	20 marce aur	23-53	23-53
—	Sovereigns pr bucată	24-03	—
—	Ruble hârtie per bucată	2-54	2-55
—	100 Marce hârtie	117-63	117-65
—	100 franci hârtie	—	95-55
—	100 lire hârtie	95-20	95-45
—	100 lei hârtie	—	95-70

„BOCȘANA”, institut de credit în Bocșa montană.

Publicațiune.

Subsemnata Direcțiune, prin aceasta aduce la cunoștința publică, dar mai vârtos celor interesați cumcă termenul de încheiere pentru subscrierile de acții din emisiunea II-a se stabilește *pe 1 August a. c.* sub condițiunile puse în prospectul edat cu datul de 20 Martie 1909.

Bocșa mont. 25 Iunie 1909.

Nr. 122 (2—3)

Direcțiunea.

„NĂDLĂCANA”, institut de credit și de econ. în Nădlac.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Nădlăcana” în Nădlac (Nagy-lak, Csanád m.) publică concurs pentru postul de **practicant**. Reflectanții au să-și înainteze rugărilor, scrise cu mâna proprie, *până la 31 Iulie a. c.* la direcțiunea institutului, dovedind prin atestat de maturitate, că au absolvat o școală comercială sup. și că cunosc limba română, maghiară și germană.

Pretenziunea de salar să o indice în rugare. Cei cu serviciul militar împlinit vor fi preferiți.

Nădlac, 3 Iulie, 1909.

Nr. 127(1—2)

Direcțiunea.

„CRIȘANA”, institut de credit și de economii în Brad.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **practicant** la intitutul nostru, dotat cu salar anual de 840— coroane, se publică concurs.

Reflectanții au să dovedească că au absolvat cu succes o școală comercială cu examen de maturitate și că cunosc în graiu și scris limbile româna, maghiara și ev. cea germană. Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Postul este a se ocupa la 1 Octomvrie n. a. c.

Cererile instruate în regulă sunt a se adresa la direcțiunea institutului *până cel mult la 1 August 1909. n.*

Brad, 1 Iulie n. 1909.

Nr. 126 (1—3).

Direcțiunea.

„FURNICA“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

CONCURS.

Direcțiunea institutului „Furnica“ cassă de economii soc. pe acții în Făgăraș, publică prin aceasta *Concurs* pentru un post de **practicant**, dotat cu salar anual de 960 coroane, plătit în rate anticipate lunare à Coroane 80.

Reflectanții au să-și înainteze rugurările scrise cu mâna proprie la Direcțiunea institutului până în 15 August n. 1909, dovedind prin atestat de maturitate, că au absolvat o școală comercială și că cunosc limbile: română, maghiară și germană.

Cei cu praxă și cu serviciul militar împlinit vor fi preferiți.

După serviciu de probă corăspunzător de un an, alesul va fi denumit cu 1 Ianuarie 1911 de funcționar definitiv cu salar fundamental de Cor. 1200 anual, plus Cor. 200 bani de cvartir și tantiema statutară.

Postul e a se ocupa cu 1 Septembrie 1909.

Făgăraș, în 5 Iulie 1909.

Nr. 129 (1—J)

Direcțiunea.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33,928,000

Centrala în Viena: ———

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆
la

„Albina“ inst. de credit și de economii.
„Dunărea“ se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată sub egida societății „Dunărea“.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876, § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1909 face . . . . . K 6.929,000.—
2. Pretenziunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . „ 9.532,267·16
3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi hipotecare este de . . . . . „ 33.727,664.—
4. În sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . . . 500,000.—
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K	5,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4% ₀ ,
„	6,000.—	Obligațiuni cu premii ale Băncii ung. hipot. cu 4% ₀ ,
„	5,200.—	Sorti de ale Împrumut. pt. regul. Tisei cu 4% ₀ ,
„	1,600.—	Sorti de ale Împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5% ₀ ,
„	5,200.—	Obligaț. cu premii de ale Institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3% ₀ ,
„	94,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 ¹ / ₂ % ₀ ,
„	18,200.—	Scrisuri fonciare Pester Ungar. Commercial-Bank cu 4 ¹ / ₂ % ₀ ,
„	16,000.—	Scrisuri fonciare Kisbirtokosok országos földhitelintézete cu 4 ¹ / ₂ % ₀ ,
„	100,000.—	Scrisuri fonciare Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4% ₀ ,
„	110,000.—	Obligațiuni comunale Pester Ung. Commercial Bank cu 4% ₀ ,
„	196,000.—	Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4% ₀ ,
„	4,000.—	Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5% ₀ .

Sibiu, 6 Iulie 1909.

Nr. 128 (1—1)

Direcțiunea.